TARTUNTATAUTILAIN 58 ja 58 d §:N MUKAISTEN PÄÄTÖSTEN (LSAVI/8963/2021) JA (LSAVI/8966/2021) KUMOAMINEN SATAKUNNAN KUNTIEN ALUEELLA

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 13.8.2021 antamallaan päätöksellä (LSAVI/8963/2021) kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Harjavallan, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Merikarvian, Nakkilan, Pomarkun, Porin, Siikaisten ja Ulvilan kuntien alueella kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 (kymmenen) henkilöä, sekä kaikki alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä. Päätöksen mukaan edellä olevien kuntien alueilla voidaan kuitenkin järjestää sisätiloissa yli 10 (kymmenen) henkilön sekä alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista säilyttää riittävä etäisyys toisiinsa ja turvallisuus voidaan varmistaa Covid-19 tartuntojen ehkäisemiseksi. Määräys on voimassa ajalla 16.8.–14.9.2021

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 13.8.2021 antamallaan päätöksellä (LSAVI/8966/2021) velvoittanut tartuntatautilain 58 §:n ja 58 d §:n 1 momentin nojalla yksityiset elinkeinonharjoittajat ja yksityiset juridiset henkilöt järjestämään yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa. Päätös koskee yleisiä kokouksia ja yleisötilaisuuksia, joihin osallistuu sisätiloissa yli 10 (kymmenen) henkilöä, sekä kaikkia alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettäviä yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä. Päätös kohdistuu Euran, Eurajoen, Huittisten, Kokemäen, Rauman ja Säkylän kuntien alueelle. Määräys on voimassa ajalla 16.8.2021 – 14.9.2021

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

MÄÄRÄYS

Aluehallintovirasto kumoaa 13.8.2021 antamansa tartuntatautilain 58 §:n mukaisen määräyksen (LSAVI/8963/2021) Harjavallan, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Merikarvian, Nakkilan, Pomarkun, Porin, Siikaisten ja Ulvilan kuntien alueella ajalta 27.8.2021 – 14.9.2021.

Aluehallintovirasto kumoaa 13.8.2021 antamansa tartuntatautilain 58 ja 58 d §:n mukaisen määräyksen (LSAVI/8966/2021) Euran, Eurajoen, Huittisten, Kokemäen, Rauman ja Säkylän kuntien alueella ajalta 27.8.2021 – 14.9.2021.

Perustelut

Keskeiset säännökset

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntatautilain 58 c §:n mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen sisätilojen sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattujen ulkotilojen, joita käytetään asiakkaille tai osallistujille suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettynä ajankohtana, hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitetun toimijan on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava, että:

1) asiakkailla ja osallistujilla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen;

2) asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet; ja

3) tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitetun toimijan tulee lisäksi järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan.

Tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaan jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyessä on välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa velvoitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla sekä lähikontaktilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, joilta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Epidemiatilanne ja saatu asiantuntija-arvio

Aluehallintovirasto on 25.8.2021 pyytänyt Satakunnan sairaanhoitopiiriltä asiantuntija-arviota tartuntatautilain 58 d §:n mukaiselle päätökselle asetettujen edellytysten täyttymisestä sairaanhoitopiirin alueella.

Satakunnan sairaanhoitopiirin 27.8.2021 päivätyn asiantuntija-arvion mukaan THL:n ilmaantuvuusluku koronakartan perusteella 26.8.2021 on 88,6 / 100 000 asukasta / 14 vrk (191 tapausta). Asiantuntija-arviossa todetaan, että kaikkiaan tapauksia on tartuntatautirekisterissä eilen 2330 kpl, sairaanhoitopiirin kirjanpidon mukaan 2349 tapausta. Covid-19 tapausten ilmaantuvuus on sairaanhoitopiirin kirjanpidon mukaan 71,4 / 100 000 asukasta / 14 vrk (11 – 24.8.2021).

Asiantuntija-arvion mukaan tapaukset keskittyvät yhä Etelä-Satakuntaan (65 % Satakunnan tartunnoista Rauma, Eurajoki, Kokemäki, Eura, Huittinen ja Säkylä). Raumalla on todettu edelleen 27 % Satakunnan tartunnoista, mutta luku on laskussa ja ilmaantuvuus Raumalla on yli puolittunut viikossa tehokkaan tartunnanjäljityksen ansiosta. Asiantuntija-arvion mukaan epidemiatilanne on tällä hetkellä hankala myös Eurajoella, Kokemäellä, Huittisissa, Kankaanpäässä ja Jämijärvellä, mutta parantunut Eurassa ja erityisesti Säkylässä. Porin perusturvan alueella koronatilanne on vakaa, mutta ylittää edelleen leviämisvaiheen ilmaantuvuuden rajan.

Asiantuntija-arviossa todetaan kuitenkin, että tartunnanjäljitys on Satakunnassa nopeaa ja tehokasta. Tapauksia oli viime viikolla 66, mikä on lähes puolet vähemmän kuin edellisellä viikolla. Tartunnanlähde selvisi viime viikolla 89 % tapauksista, mikä on erinomainen tulos. Tartuntalähde jäi epäselväksi vain 6 Satakunnassa saadussa tartunnassa ja 1 Satakunnan ulkopuolella todetussa tapauksessa (11 %). Pääosa tartunnoista eli 85 % (56 / 66) oli saatu oman sairaanhoitopiirin alueelta ja nyt vain noin 3 % on peräisin toisen sairaanhoitopiirin alueelta. Ulkomailta oli peräisin 12 % tartunnoista. Tapauksista 74 % oli jo karanteenissa, kun tartunta todettiin. Edellisellä viikolla vastaava luku oli 65 %, ja sitä edellisellä viikolla 56. Tämä kuvastaa sairaanhoitopiirin mukaan hyvin tartunnanjäljityksen tehokkuutta. Selvästi yleisimmin tartunta oli peräisin samasta taloudesta (59 % tartunnoista). Työperäisiä tartuntoja todettiin nyt vain 1 ja sekin oli peräisin Varsinais-Suomen alueelta. Ystävä- ja lähipiiristä oli saatu 5 tartuntaa (7,5 %). Asiantuntija-arvion mukaan muutamia viikkoja sitten Satakunnassa oli varsin paljon ravintola/baari/terassitartuntoja, jotka johtivat pitkiin tartuntaketjuihin, nyt niitä ei ole todettu lainkaan. Tiedossa ei viime viikolta ole myöskään tartuntoja joukkotapahtumista.

Asiantuntija-arvion mukaan covid-epidemia ei ole Satakunnassa ohi ja suuressa osassa Satakuntaa ilmaantuvuusluvut ja positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä ovat vielä niin korkeita, että alueellinen tartuntatautien torjunnan työryhmä katsoi kokouksessaan 26.8.2021 Satakunnan olevan vielä leviämisvaiheessa. Asiantuntija-arviossa todetaan kui-

tenkin, että tartuntatautilain 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet ovat kuitenkin sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan riittäviä, eikä tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukainen päätös ole Satakunnan sairaanhoitopiriin alueella välttämätön.

Johtopäätös

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaan jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyessä on välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa.

Aluehallintoviraston saaman asiantuntija-arvion mukaan viimeisen 14 vuorokauden ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on Satakunnan alueella nyt THL:n tuottaman tiedon mukaan 88,6. Sairaanhoitopiirin oman kirjanpidon mukaan ilmaantuvuus on 71,4 / 100 000 asukasta / 14 vrk (11 – 24.8.2021). Aluehallintovirasto toteaa, että koronavirusepidemia on Satakunnan alueella edelleen leviämisvaiheessa.

Aluehallintoviraston sairaanhoitopiiriltä saaman asiantuntija-arvion mukaan tartunnanjäljitys on Satakunnassa nopeaa ja tehokasta. Tartunnanlähde on selvinnyt viime viikolla 89 % tapauksista, mikä on sairaanhoitopiirin arvion mukaan erinomainen tulos. Asiantuntija-arviossa todetaan, että tartuntalähde jäi epäselväksi vain 6 Satakunnassa saadussa tartunnassa ja 1 Satakunnan ulkopuolella todetussa tapauksessa (11 %). Pääosa tartunnoista eli 85 % (56 / 66) oli saatu oman sairaanhoitopiirin alueelta ja nyt vain noin 3 % on peräisin toisen sairaanhoitopiirin alueelta. Ulkomailta oli peräisin 12 % tartunnoista. Tapauksista 74 % oli jo karanteenissa, kun tartunta todettiin. Edellisellä viikolla vastaava luku oli 65 %, ja sitä edellisellä viikolla 56. Asiantuntija-arvion mukaan tämä kuvastaa

hyvin tartunnanjäljityksen tehokkuutta. Asiantuntija-arviossa todetaan, että selvästi yleisimmin tartunta oli peräisin samasta taloudesta (59 % tartunnoista). Työperäisiä tartuntoja todettiin vain 1 ja sekin oli peräisin Varsinais-Suomen alueelta. Ystävä- ja lähipiiristä oli saatu 5 tartuntaa (7,5 %). Asiantuntija-arvion mukaan muutamia viikkoja sitten Satakunnassa oli varsin paljon ravintola/baari/terassitartuntoja, jotka johtivat pitkiin tartuntaketjuihin, nyt niitä ei ole todettu lainkaan. Asiantuntija-arvion mukaan tiedossa ei viime viikolta ole myöskään tartuntoja joukkotapahtumista.

Asiantuntija-arvion mukaan covid-epidemia ei ole Satakunnassa ohi. Asiantuntija-arviossa todetaan kuitenkin, että tartuntatautilain 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet ovat kuitenkin sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan vallitsevassa epidemiatilanteessa riittäviä, eikä tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukainen päätös ole siten Satakunnan sairaanhoitopiriin alueella välttämätön.

Aluehallintovirasto toteaa, että sairaanhoitopiirin asiantuntija-arvion mukaan nykyisessä epidemiatilanteessa tartuntatautilain 58 d §:n soveltaminen ei ole enää välttämätöntä. Asiantuntija-arvion mukaan pykälässä soveltamiselle säädetyt edellytykset eivät enää täyty. Edellä olevan perusteella aluehallintovirasto katsoo, että tartuntatautilain 58 d §:n mukainen päätös on välittömästi kumottava.

Aluehallintovirasto toteaa, että yleisötilaisuuksiin ja yleisiin kokouksiin liittyvien tartuntojen määrät ovat vallitsevassa epidemiatilanteessa Satakunnan kuntien alueella kokonaisuutena arvioiden vähäisiä. Epidemian leviämisen estämiseksi ei siten ole enää välttämätöntä erikseen rajoittaa yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia tartuntatautilain 58 §:n mukaisella hallintopäätöksellä. Sairaanhoitopiirin aluehallintovirastolle antaman asiantuntija-arvion ja aluehallintoviraston suorittaman välttämättömyysharkinnan perusteella aluehallintovirasto katsoo, että nykyisessä epidemiatilanteessa yleisötilaisuuksien ja yleisten kokouksien osalta riittävinä epidemian leviämiseen kohdistuvina torjuntatoimenpiteinä voidaan pitää tartuntatautilain 58 c §:n edellyttämiä terveysturvallisuustoimia sekä muita viranomaisten ja asiantuntijatahojen antamia ohjeistuksia ja suosituksia.

Edellä olevan perusteella aluehallintovirasto kumoaa 13.8.2021 antamansa tartuntatautilain 58 §:n mukaisen määräyksen (LSAVI/8963/2021) ja 13.8.2021 antamansa tartuntatautilain 58 ja 58 d §:n mukaisen määräyksen (LSAVI/8966/2021) Satakunnan kuntien alueita koskien ajalta 27.8.2021 – 14.9.2021.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 58, 58 c, 58 d ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa lakimies Tuomo Ollula puh. 0295 018 000 (vaihde).

Ylijohtaja (ma.) Ilkka Horelli

Lakimies Tuomo Ollula

LIITTEET

Liite 1, Satakunnan kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 24.9.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Satakunnan kunnat ja kuntayhtymät

Satakunnan sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Lounais-Suomen poliisilaitos

Satakunnan pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslia, viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Valtiokonttori

Maksutta

Tämä asiakirja LSAVI/9405/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/9405/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Horelli Ilkka 27.08.2021 14:05

Esittelijä Ollula Tuomo 27.08.2021 13:55